

NIESTWORNÝ (14) ai

niestworný (10), **niesworný** (3), **niesforný** (1); niesworný *KromRozm I, KochWr*; niesworný : niesforný *BielKron (1:1)*.

W pisowni łącznej (12), rozłącznej (2).

e oraz o jasne.

sg m N niestworný (1). ◇ D niestwornému (1). ◇ A niestworn(e)go (1). ◇ L niestwornym (1). ◇ f N niestworną (2). ◇ pl N m pers niestworní (2). subst niestworn(e) (2). ◇ G niestwornych (1). ◇ A m pers niestworn(e) (1). ◇ I f niestworn(e)mi (1). ◇ L niestwornych (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. Niezgodny, niekarny; immodestus, importunus, inommodus, insedatus Cn (12) : Ten to potym Antyochus Epifanes będąc chytrym á okrutnym/ wezbrał lie do Ieruzálem/ ábowiem Zydzi ták niesforni byli/ iż nie dawáli kápłáńftwá nawyzłżego potomkom ich/ iedno pánom wielkim/ zábiwfyz wláfnego dzyedzicá. *BielKron 128*; á ták nie ftworni fá/ iż nie tylo iedná féktá z drugą woynę wiedzie: ále y w iednym do^{mv}/ inną fyn inną óciec/ inną muž mną zóná/ inną czeladká prowadzi. *SkarJedn 20, 80*; y w Monarchią álbo w Iedinowładftwo po ftáremu przywiódł/ fkrociwfyz nieftworne Xiążetá/ Zá czym był potężny wfelkim nieprzyziációlom. *StryjKron 210*; bo wie że tákíe grono ludzi náfzych Rycerfkich lepfe ieft/ niż nieftworna choć dáleko wiefzta gromadá infzych. *VotSzl E4v; GosłCast 35.*

W połączeniach szeregowych (3): gdyż y lámá wfobye [*luterska nauka*] nyefworna/ nyezgodna/ nyeuftáwiczna/ odmyenna y przeciwna. *KromRozm I G; BielKron 323v*; Máią práwi [*Luteranowie*]/ ducha iákíegoś bárzo nieftwornego/ niefkromnego/ niefpokoynego/ iáko látáwcá *ReszPrz 65.*

W charakterystycznych połączeniach: niestworný(-a)duch, gromada, lud.

W przen (3) :

Wyrażenia: »niestworne myśli« (2): *KochWr 21*; iefli z roznemi wiátry y nieftwornemi myślámi ná nie [*na sejmy*] fię ziedźiecie? *SkarKazSej 673a.*

»struny niestworne« (1): Vidamy też iż gędzic [...] nigdy fie tego niędopuľzcza aby ftruny na ięgo gęflach nie ftworne były *BielŻywGlab nlb 10.*

2. Przewrotny, nieprawý (2) :

Szereg: »zły a niestworný« (1): bo ták niemoże być mieyfce dobrem rádam/ áni przyftoyności/ gdy ferce opánonowály [!] złe á nieftworne namiętności, [*pravae ac distortae affectiones*]. *ModrzBaz 98.*

W przen (1) : PÓmáłu pátniku mijay chcefzli íść fpokoíem/ Kędy dotkliwy *Hipponax* w mściwy^m grobie fwoiem. [...] Też muśifz pomáłu dybác po nieftwornym grobie. Sierdziftego Archilochá/ niechay ták ípi fobie. Bo ten káfá y po śmierci *KlonŻal C4.*

Synonimy: **1.** *krnqbrny, niekarny, nieposłuszny, niezgodny, nieznośny; **2.** *zły.**

Cf STWORNÝ